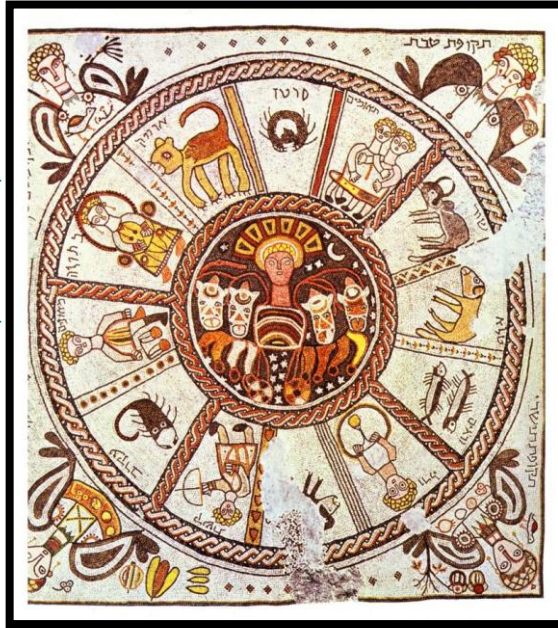

חג האסיף

"גלגל המזלות", פסיפס בית הכנסת בבית אלפא, מהמאה ה-6 לספירה. בגלגל השנה מחולקת השנה לארבע תקופות.

אנו רגילים לחלק את השנה לארבע עונות: קיץ, חורף, סתיו ואביב. אך ממצאים ארכאולוגיים וספרותיים מלפני למעלה מאלפיים שנה, עולה שהחלוקה בארץ ישראל וסביבתה הייתה בעבר לשש-שמונה תקופות שנה.

אחת מעונות השנה האלו היא: תקופת האסיף. התקופה שבה מסיימים לאסוף את הפירות והתבואה מן השדות אל הבתים והמפעלים (למשל את התאנים והצימוקים שיובשו בכדי להיות דבלים וצימוקים). ולצד האיסוף, גם מתחילים בהכנות לקראת רדת הגשמים.

חג הסוכות מכונה בתורה גם: חג האסיף, כפי שנאמר בספר דברים: חג הסוכות תעשה לך שבועת ימים באספך מגרנך ומיקבך. (ט"ז, יג).

• איזה עולם שנה אמן אלהים באיחוד?

הידעתם?

בשנת 1908 מצא הארכיאולוג הבריטי רוברט מקאליסטר את "לוח גזר". לוח שנה, שנחקק באבן, לפני כשלושת אלפים שנה, ומחלקת את השנה לשמונה תקופות – אחת מהן היא תקופת האסיף.

ד"ר אבישי טיכר, מתוך אתר פיקיוקי

תעתיק לכתב עברי-אשורי:
ירחו אס(י)ף * ירחו ז
רע * ירחו לקש
ירח עצד פשת(ה)
ירח קצ(י)ר שעור(י)ם
ירחו קצ(י) וכל?
ירחו זמר
ירח ק(י)ץ

שמעו סיפור:

לפני כמעט מאה שנה, כשהישוב היהודי בארץ הלך וצמח, ורוב הישובים היו מושבות חקלאיות הפזורות על פני כל הארץ, בהם עיקר העבודה והפרנסה הייתה מעבודת האדמה, חשבנו גם בישוב שלנו כיצד נחגוג את חג הסוכות. החלטנו להקים סוכה בקצה רחבה פנויה – לכבוד חג האסיף וזכר לנדודי עם ישראל במדבריות עולם. את הסוכה קשטנו בכפות תמרים וערבי נחל. ולפני הסוכה – משטח בצורת במה פתוחה, ועליה – מתנובת השדה ומפרי הגן.

חגיגות חג האסיף בישוב גן-שמואל, 1935-1940;
ארכיון גן-שמואל, מתוך אתר פיקיוויקי

עם בוא החג, התכנס הציבור ליד הסוכה והמקהלה פתחה בשיר, אליה הצטרפו גם כל חברי המושבה. לאחר מכן, המחוללות עולות לבמה, עם כפות תמרים ופרי עץ הדר בידיהן, ובליווי כלי הנגינה, רקדו והרקידו את כל הקהל. לפתע נשמע מעל גג הסוכה קול רם: "חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים, באספך מגרנך ומיקבך. ושמחת בחגך, אתה ובנך ובתך, והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך". והילדים הצעירים של המושבה עלו אט אט לבמה, בזה אחר זה, והגישו את תרומת הישוב – מתנובת השדה והגן – לבאי כוח הקרן הקיימת. ואחת הילדות אמרה בשם כולם: "הנה הבאנו שי לקרן הקיימת מתנובת האדמה, היא אדמת הלאום, אשר הקרן הקיימת לישראל גאלה אותה, להושיב עליה את חלוצי עמנו. והאדמה – נתנה לנו יבולה, שילומים לעמל כפינו.

(מעובד על פי "מסכת חג ושירה לסוכות", ערוך בידי נ. בנארי ונ. נסימוב, מובא בספר המועדים: סוכות, עמודים 304-305)

- מהם היגשות שאינן איוו את השותפים בהגישה? מה אינן אהים אהיגשים כף?
- האם רגשות דומים אלו מלווים גם אתכם בימים אלו?
- האם גם אצל מי שאינו אקראי קיימת תקופה בשנה בה הוא רואה את כל הגופאות של מה שהוא עשה במשך השנה? מהי את התקופה?

חידות ומשימות:

בדומה לחג האסיף שאנו חוגגים,
במדינה שמעבר לים – נוהגים
מידי שנה לחגוג ולהודות,
על היבול שעולה בשדות,
זיכרון לימיה הראשונים של המדינה,
כשהאדמה פרייה לא נתנה,
עד שלאחר מאמץ ועשייה,
התגברו על הבעיה, והארץ נתנה פרייה.

שרים ביחד:

"שיעור מולדת", מילים: עלי מוהר, לחן: אפרים שמיר:

<https://www.youtube.com/watch?v=ib2bHprtGzA>

הציר: ז'אן לואי ג'רום פריס

בצחוק!

תייר אחד מגיע לשדה חקלאי ורואה חקלאי
זורע זרעים באדמה.
הוא ניגש לחקלאי ושואל אותו, "מה אתה
זורע?"
"אבטיח", אומר החקלאי בגאווה.
לפתע התייר שם לב שהדלי ריק, ופונה
לחקלאי, "אבל אין בכלל גרעיני אבטיח בדלי!!"
"נכון", משיב החקלאי, "כי אני מגדל אבטיח
בלי גרעינים..."

• מהו הגש שפלו מדיברי, ובאיזו מדינה גושזיס אמת?